

Rapport

Utviklingsmidler Aktiv formidling høst 2021- høst 2023 på Deichman

Deichman søkte om 1 475 000 og mottok 1 475 000 over to år i støtte fra Nasjonalbiblioteket til Aktiv formidling. Deichman opprettet i tillegg en prosjektlederstilling, lønnet fra egne midler.

Bakgrunn for alle tre søknader: Forskning viser at kulturvaner vi etablerer som unge, forblir vi i stor grad i. Deichman nærer en dyp bekymring for hvordan bibliotekene skal gjøre seg relevante for en av gruppene vi per i dag når i altfor liten grad: ungdom 13-20 år. Hvordan møte disse som er over i tenårene og har medievaner som ingen av oss ansatte har? Disse er fremtidens kulturkonsumenter. Vanene de får nå og måten vi møter dem, kan være avgjørende for hvilken rolle biblioteket, som en av de store kulturinstitusjonene, spiller i livet deres når de blir voksne.

Å sikre tilgang til nøytral informasjon og en terskelfri og relevant møteplass også for ungdom, er grunnleggende for et fungerende demokrati. Prosjektet har bygget metodikk på hvordan vi best jobber, tenker og organiserer oss for dette.

Gjennom utviklingsmidlene har vi skapt varige endringer i hvordan vi jobber med og hva vi tilbyr ungdom på bibliotekene i Oslo, fysisk og digitalt. En eksplosjon av unge bruker husene våre, og i 7 bibliotek i tillegg til Deichman Bjørvika skaper unge bibliotektilbudet sammen med de ansatte. Vi har fått grundig erfaring i å ta biblioteket ut til folket, ut av huset og vi har skapt grunnleggende nyskapende formidlinger for unge.

Under følger 3 rapporter, for hver av de 3 støtteordningene. Regnskap ettersendes.

Rapport 1

POP-UP-bibliotek med ungdom i hovedrollen

Søknad A (Folkebibliotek)

1-årig 2022

Søknadssum: totalt 75 000

Tiltaks mål

- Prøve ut et nytt formidlingstiltak, i tett samarbeid med lokale ungdommer i enkelte bydeler
- Utvikle nye metoder for å nå grupper vi ikke når
- Bygge erfaring og kompetanse på oppsøkende bibliotekstjenester
- La ungdom formidle til ungdom
- La erfarne bibliotekansatte samarbeide med lokal ungdom for å få innsikt i ungdomsgruppen og skape seg et nettverk av unge rådgivere inn i bibliotekarbeidet

POP-UP-bibliotek med ungdom i hovedrollen 2022

Korona gjorde naturlig nok arbeidet med oppsøkende virksomhet krevende i perioder av 2021 og 2022. I 2022 gjennomførte vi imidlertid oppsøkende bibliotekstjenester flere steder i byen, alle i samarbeid med lokal ungdom.

Grünerløkka – lokal ungdom i samarbeid med barne- og ungdomsbibliotekar fra Deichman

Grünerløkka videreførte mobile bibliotekstjenester gjennom jevnlig besøk på det lokale eldresenteret høsten 2022. Ungdommene tok med seg bøker og utlånsmaskin hver uke og møtte eldre på senteret. Eldre som ikke turte å besøke biblioteket pga smittehensyn, eldre som ikke klarte å

komme seg til biblioteket fikk plutselig et tilbud. De kunne returnere og låne nye bøker, fikk bokanbefalinger og bokprat med unge ansatte. Stoppet pga slutt på midler.

Lambertseter – lokal ungdom i samarbeid med barne- og ungdomsbibliotekarer fra Deichman Lambertseter hadde sommerbibliotek med utlån og aktiviteter under hele Norway Cup på Ekebergsletta i uke 31. Utebibliotek, møbler å henge og lese i, litteraturformidlinger, utendørsaktiviteter, quizer med og for besøkende barn og unge. Godt besøkt. Gjentatt i 2023.

Bjørvika – 9 uker sommeren 2022 arrangerte ungdom fra Bydel Gamle Oslo (ansatt i UngJobb v/ Bydel Gamle Oslo) i samarbeid med ansatte i ungdomsprosjektet Deichman Beach Club utendørs på Anne Cath Vestlys plass gjennom hele skoleferien. Container til oppbevaring, møbler, parasoller, tegneserier å lese i, utendørs leker og aktiviteter. Vi delte ut brosjyrer, ble kjent med målgruppen, skapte liv og røre og et sted å være for barn, unge og voksne. Ved at unge var vertskap i samarbeid med oss hver eneste dag, ble mange kjent på tvers av generasjoner og bakgrunn. Godt besøkt. Gjentatt i 2023.

Rapport 2

REPRESENTASJON! – unge viser vei

Søknad B (Storbybibliotek, Saksref 2020/1015)

2-årig 2021-2023

Søknadssum: totalt 800 000

Tiltaksmål

- Skape varig endring i formidlingsarbeidet for målgruppen 13-20 år gjennom to-årig pilotprosjekt, i tett samarbeid med unge selv
- Utvikle en modell for ungdomssatsning som kan testes i andre bibliotek
- Få kunnskap og erfaring med nye format for formidling, øke interessen og tilgjengeligheten for litteratur og bibliotektenester, og dermed øke utlån, aktivitet, engasjement og lesing i gruppen 13-20 år

Grunnsteiner:

- Å la ungdom lære opp fagfolk direkte og fungere som veiledere
- Utvikle et ungdomsråd for å treffe grupper vi nå ikke treffer
- Bygge erfaring og kompetanse, og prøve ut digitale metoder for formidling som på sikt kan gå inn i daglig drift
- Å jobbe på flere flater ut mot samme målgruppe - digitalt, på ulike SoMe-flater, med fysiske møter på nye arenaer, i samarbeid med kommuner og organisasjoner
- Aktivt dele ressurser som blir produsert, erfaringer som blir gjort og formidlingsarbeidet som blir utviklet med Deichmans da 23, nå 25 bibliotek, samt samarbeidskommuner

Prosjektet

Midlene har frigjort enormt med energi, kreativitet og formidlingsglede i hele Deichmansystemet. Det har vært nedlagt en massiv innsats. Enkelte av satsningene har foregått over to år.

Representasjon! har fulgt 2 spor:

1. Spydspiss i metodeutvikling: Deichman Bjørvika

Utviklingsmidlene har vært en katalysator for å tenke systematisk, nytt og stort rundt hva vil tilbyr for ungdom, rundt hvorfor de bruker/ikke bruker oss, hva de tenker og trenger rundt litteratur og lesing. Deichman Bjørvika ble valgt som hovedhus for testing og utvikling av metode, med lokalbibliotekene knyttet tett på gjennom ukentlige arbeidsgruppemøter og fagdager og workshops gjennom året.

10 000 ungdom (14-20 år) deltok på ungdomsarrangementer på fritiden i perioden juni 2022-juni 2023, for eksempel. I september 2023, rett etter pilotprosjektets slutt, strømmet 6000 unge til under Oslo Kulturnatt: Ungdom Takeover i Deichman Bjørvika, mellom kl 17-22. Innholdet for kvelden, promo og vertskap var i stor grad ved unge selv. At unge skaper innholdet, inviterer og former kommunikasjonen til andre unge, ser ut til å ha stor effekt på måltall og relevans for målgruppa.

2. Lokale program – skalering av innhold og metodikk i samspill med lokalbibliotekene

Vi har tatt utgangspunkt i hva hvert bibliotek har hatt kapasitet, kompetanse og lyst til å gjøre, med fokus på metodeutvikling og økt tilbud og innhold for ungdom. Resultatet er 979 formidlinger på 21 bibliotek som har nådd rundt 17 869 unge.

Struktur

Metodeutviklingsprosjektet har hatt følgende struktur gjennom begge to år:

- 1) **Ungdomsråd** med unge mellom 14-19 år møtes hver uke til et to-timers møte på Deichman Bjørvika torsdag ettermiddager sammen med prosjektleder og leder(e) for rådet. Ungdomsrådet har fungert dels som en Ung arrangør-gruppe og dels som et veiledende råd i prosjektet. Samarbeidsklimaet er godt, og rommet er trygt å dele tanker og meninger i. Ungdommene er eksperter på å være unge, og sitter på innsikt, kompetanse og erfaring vi ikke kunne fått på annen måte enn gjennom direkte samskapning. Medlemmene har vært svært forskjellige når det gjelder interesser, bydel og bakgrunn. Tanken er at bredest mulig representasjon i rådet gjør at vi treffer bredest mulig i flest mulig ungdomsmiljøer. Rådet sitter i et år, før vi lyser ut stillingene på nytt. Vårt utgangspunkt er: Vi er ikke snille som lar unge medvirke. Vi er derimot fullstendig avhengige av ungdomsrådets kompetanse for å kunne skape tilbud, rom og måter å være på som gjør oss relevante for en hel generasjon. Av alle grep i dette metodeutviklingsprosjektet rundt aktiv formidling, har det tette samarbeidet med målgruppen vært det aller viktigste.
- 2) **Arbeidsgruppe** med ansatte fra 6-9 Deichmanbibliotek har fast, ukentlig møte på en time. Fysisk oppmøte i Bjørvika, med lokalbibliotekene på Teams. Arbeidsgruppen består av Deichmanansatte med ansvar for ungdom, enten som ungdomskonsulenter, kombinerte barne- og ungdomsansatte eller rene ungdomsbibliotekarere. Gruppen har sikret at tiltak og prosjektvalg har truffet godt og tatt inn over seg virkeligheten lokalbibliotekene møter daglig. Gruppen har også vært avgjørende for at prosjektleder kan ta gode valg i prosjektet. Slik har arbeidsgruppen fungert som en kvalitetssikring for at vi jobber nyttig og effektivt og utnyttet både menneskelige og økonomiske ressurser best mulig. Arbeidsgruppen har også bygget et solid fagmiljø, og hatt kompetanseøkning oss imellom og deling av kunnskap som et viktig fokus. Vi har også vært en ressursgruppe for situasjoner som har oppstått på enkelte bibliotek, og et sted for informasjonsflyt rundt enkelte ungdomsmiljøer. Å ha en felles faggruppe å lære fra og lene seg på har vært verdifullt. Ofte er det enkeltmennesker på de enkelte bibliotek som har ansvar for ungdom. Dyktige nyansatte med ungdomskompetanse har også blitt fanget opp her for onboarding og kunnskapsdeling.

- 3) **Prosjektteam** bestående av prosjektleder og prosjektmedarbeidere. Prosjektleder har jobbet i 100% stilling i 2 år. Hun har også hatt to prosjektmedarbeidere i prosjektet, i henholdsvis 20% stilling og 40% stilling, delvis frikjøpt fra sine vanlige stillinger på hovedbibliotek og lokalbibliotek. Prosjektteamet har stått for utarbeidelse av strategi, utført praktisk prosjektgjennomføring og arbeid med forankring mot organisasjonen.
- 4) **Styringsgruppe** med sentral ledelse og direktør for lokalbibliotek. Jevnlige møter for informasjon, justering av mål, leveranser og oppdatering.

Aktiv og pågående samskapning

Vi har gjennom uttesting og radikal samskapning med målgruppen gjennom to år, i prosjektperioden, utviklet en modell for ungdomsarbeid. Vi mener selv at vi har knekket koden ved å jobbe tett og vedvarende med målgruppa og la alt av program, kommunikasjon og tilbud bli til i samspill med dem, der de har siste ord, innenfor rammene vi legger på økonomi, åpningstider, regelverk m.m.

Resultatet er at ungdom strømmer til Deichman, til det store biblioteket i Bjørvika, men i økende grad, også til lokalbibliotekene.

Vi opplever daglig: Unge vil være på biblioteket.

Innsiktsarbeid og forskning

Å bli kjent med, forstå behov og preferanser og ha aktiv dialog med målgruppen, har vært grunnmuren i utviklingsprosjektet. Vårt utgangspunkt for alle planer, tiltak og metodetestinger har vært tesen vi definerte allerede i søknaden til Nasjonalbiblioteket: Hvordan må vi være, hva må vi tilby, for å være relevante for unge?

Vi har invitert kursholdere i innsiktsarbeid, blitt med som partner i forskningsprosjekter og ansatt en tjenstedesigner internt i Deichman som i 2023 har UNG som hovedfokus.

Kirsten Thorset Poppe holdt kurs i NABC-metoden høst 2021, lærte opp ungdomsbibliotekarer og ungdomskonsulenter, prosjektleder og prosjektmedarbeidere i dybdeintervjuer. Under høstferiefestivalen 2021, da bibliotekene våre var fylt med ungdom som ikke vanligvis bruker tilbudene våre, snakket vi med flest mulige ikke-brukere, ungdom som enten hadde negative erfaringer med å bruke oss (negative opplevelser med vektore, hater bøker, kjipe ansatte/lokaler) eller hvor vi ikke var relevante (kjedelig, ikke tid til bibliotek, ikke interessert). Målet var å nå ungdom vi i minst mulig grad er relevante for. Om vi kunne utvikle formidlingstilbud der ungdom som i utgangspunktet var negative (de vi må kaste lassoen lengst for å nå) faktisk frivillig deltok på fritiden, var vår teori at vi mange andre unge også ville finne oss relevante og interessante. Vi hadde kortintervjuer på rundt 15 minutter og dybdeintervjuer på opptil 2 timer fordelt på 8 ulike bibliotek over hele byen gjennom høstferien. Underlaget og innsikten fra intervjuene ble brukt for å utvikle formidlingstilbud til ungdom i bibliotekene, i samarbeid med ungdomsrådet.

I 2022 ble vi partner i EU-forskningsprosjektet YouCount («youth citizen social science»-prosjekt med 9 andre europeiske land) i samarbeid med OsloMet som handler om sosiale innovasjoner på grunnlag av innsamlet data fra unge i Gamle Oslo Bydel. Forskningsprosjektets første del ble avsluttet i 2023. Vi er nå i prosess om nytt forskningsprosjekt med unge som målgruppe i samarbeid med OsloMet.

Utviklingslinje

2021

- August Prosjektstart
Styringsgruppe nedsettes
Arbeidsgruppe nedsettes
Kontakt med samarbeidskommuner, oppstart
- September Ungdomsråd ansettes, ukentlig møte hele høsten
Opplæring i NABC-metoden ved Kirsti Thorset Poppe
Opprettelse av nye UNG-kanaler innen SOME: Insta og TikTok
- Oktober Ungdomsfestivalen UFO arrangeres på alle Deichmanbibliotek
Dybdeintervjuer utføres med unge ikke-brukere på tvers i byen
Tilbudet Fredagschill (ukentlig) etableres i Deichman Bjørvika, et svar på unges ønske (i intervjuene) om hyggelig, uhøytidelig møteplass med innhold
- November Kartlegging og behovsavklaring ungdomsformidling på 22 lokalbibliotek
Oppstart arbeidsgruppe – på tvers i organisasjonen
Utvexlingsmøter med Unge Stormen, Bodø for kompetanseoverføring til oss
Bearbeiding av innsiktsarbeidet med unge
Uttesting av større ungdomsarrangementer samskapt med målgruppa
Uttesting av ungt vertskap under arrangementer
Oppstart samarbeidspartnere
- Desember Justering av tilbud og innhold til unge

2022

- Fredagschill og ungdomsråd hver uke gjennom hele året
Pågående kontakt med samarbeidskommuner om arbeidet
- Januar Oppstart systematisk kompetansebygging på tvers i organisasjonen: Fagdager
- Februar Oppstart av studiotilbud for ungdom under Fredagschill, ansettelse av musikkdesigner
Aktiv onboarding av andre seksjoner (internt)
- Mars Ny erfaringsutveksling Unge Stormen
Oppstart som partner og stakeholder i EU-forskningsprosjekt rundt ungdom, OsloMet
- April Oppfølging erfaringsutveksling og deltagelse på ungdomsarbeid på ulike lokalbibliotek
Oppstart erfaringsutveksling med UNG-satsning v/Munch
- Mai Presentasjon av arbeidet til tysk bibliotekdelegasjon
Oppstart ungdomsråd på 3 lokalbibliotek i tillegg til Bjørvika
- Juni + juli + August Deichman Beach Club – mobilt bibliotek for ungdom på Anne Cath Vestlys plass, foran Deichman Bjørvika, bemannet av ungdom fra UngJobb CREW fra bydel Gamle Oslo. 5 dager per uke hele skoleferien
- September Kulturnatt for unge: Kaos på biblioteket! arrangeres for første gang, planlagt og samskapt sammen med unge og med unge som vertskap: over 4000 besøkere biblioteket i løpet av kvelden 16.09
Oppstart samarbeidsmøter – åpne Bjørvika for ungdom: Bjørvikaforeningen, bydel Gamle Oslo, Munch, Operaen
Presentasjon av arbeidet for utvalg for kultur, næring og innovasjon, direktør mfl, Sandnes Kommune
- Oktober Ungdomsfestivalen UFO arrangeres på alle Deichmanbibliotek
Tilbud samles på egen arrangementsside for ungdom på Deichmans nettside
- 2023
- Januar Fredagschill og ungdomsråd hver uke gjennom hele året
Pågående kontakt med samarbeidskommuner om arbeidet
Digitale og fysisk samarbeidsmøte Nordre Follo/Ås

Februar	Arrangering av høring med ungdom: Økt deltagelse i Kulturlivet for Oslo Byråd
Mars	Presentasjon av arbeidet til politisk tverrfaglig nettverk for medvirkning av barn og unge, Sandnes Kommune
April	Presentasjon av arbeidet for Nasjonalballetten
Mai	Erfaringsanking fra lokalbibliotek – do&don' t i formidling til unge
Juni	Presentasjon av arbeidet på Kulturytring Drammen
Juni + juli	Deichman Beach Club – mobilt bibliotek for ungdom på Anne Cath Vestlys plass, foran Deichman Bjørvika, bemannet av ungdom fra UngJobb CREW fra bydel Gamle Oslo. 5 dager per uke halve skoleferien
August	Modellen skaleres opp: 7 bibliotek starter egne ungdomsråd/unge arrangører-gruppe Presentasjon av arbeidet Osloskoler VGS Prosjektslutt

Etter pilotprosjektet

Høst 2023	Pilotprosjektet evalueres Ungdomssatsningen får nytt navn: Deichman UNG
September	Kulturnatt for unge: Ungdom Takeover arrangeres for andre gang, planlagt og samskapt sammen med unge og med unge som vertskap: over 6000 besøkere biblioteket i løpet av kvelden 15.09 Oppsummeringer, veien videre
Oktober	Ferdigstilling av Håndbok i ungdomsarbeid og samskapning
November	Fastsettelse av retning og omfang for videre satsning på ungdom i Deichman

Vi har gjennom to år med pilotprosjekter sentralt i Bjørvika og lokalt på alle lokalbibliotek unntatt Fængselsbibliotekene, fått mye erfaring med å formidle og skape innhold for en ung målgruppe. Vår metode, å la unge jobbe sammen med oss for å utvikle både arenaer og innhold, og å se på dem som eksperter inn i en gruppe brukere vi vil nå, samler vi nå i en håndbok vi håper å dele med interesserte i hele Norge. Når håndboken har fått sin ferdige form, vil vi på nytt melde fra til dere.

Samarbeidskommuner

Vi har både i søknadsprosessen og underveis i prosjektet hatt jevn kontakt med bibliotekene i Nordre Follo og Ås. E-poster, meldinger, teams og telefonsamtaler. Vi har også møttes fysisk. Etter en fin utvekslingsdag i Deichman Bjørvika der vi etter omvisning og on-site-diskusjoner, presenterte Deichman sitt ungdomsarbeid og satsning før fellesdiskusjon. Her stilte ulike nivå – fra biblioteksjef til nyansatte barne- og ungdomsbibliotekarere. Vi har også hatt nyttig og interessant utveksling av materiale, underlag og målgruppeinnsikt. Vi har delt intervjuer, kontaktinfo m.m. og hatt faglige diskusjoner med stor overføringsverdi til de ulike fysiske forutsetningene på de forskjellige bibliotekene, per e-post, telefoner og møter. Selv om bibliotekene har ulike størrelser og geografisk beliggenhet, er fellestrekkene mange og kompetansedeling både nyttig og inspirerende.

Gjennom de to årene har vi i tillegg hatt besøk fra andre kommuner i landet, samt komiteer og utvalg, som vil lære mer om hvordan vi kan lykkes med hands-on ungdomsarbeid, og om hvordan unge kan bli en ressurs i samfunnsutvikling og bibliotekutvikling.

Faglige samarbeid

Pilotprosjektet har også bygget kompetanse for formidling mot ungdom på tvers i organisasjonen, blant Deichmans 24 lokalbibliotek. Hospitering og studieturer til hverandres lokalbibliotek, delingsmøter, fagdager på tvers, kompetansedeling internt og påfyll av kunnskap fra eksterne foredrag- og workshopholdere har foregått parallelt med det direkte ungdomsarbeidet og uttesting av metoder.

Samarbeidspartnere

I løpet av disse to årene har Deichman Bjørvika hatt en mengde samarbeid med organisasjoner og andre samarbeidspartnere, blant annet:

Agenda X
Bibliogames
Bjørvikaforeningen
Den Norske Opera
Det Norske Teateret
Festivalkontoret
Interbrigde
Marco Elsafadi
Mer Film
Munch
Nordic Ocean Watch/Plastfabrikken
Norway Cup
Oslo Pix Film
Oslo World UNG
OXLO
Røde Kors/Håvard Stamsø Ellingsen
Salto Sentrum
Shoof Nord/På ekte podcast
Sjakk og samfunn
Smaksverkstedet
Soul Session Oslo
Stormen UNG
Teaology
The Human Experience
Uteseksjonen
WEXFO World Expression Forum
mfl

Oppsummering:

Deichman har gjennom prosjektet jobbet ut metodikk, arbeidsformer og antall arrangement langt utover planlagt leveranse. NBs utviklingsmidler har ført til en ny tilnærming for å skape tilbud for og med en målgruppe som tradisjonelt skaper hodebry for bibliotekene: Enten at ungdom ikke finner oss relevante, at ungdom ikke kommer til oss, eller at når de kommer følger det bråk, liv, lyd og konflikter. Ved å jobbe strategisk og konsekvent i tospann med målgruppen, ser vi gode sirkler av enorm betydning – for den enkelte ungdom, ansatt og lokalmiljøet som sådan.

- Vi har lagt grunnlaget og opparbeidet kunnskapen og erfaringen vi trenger for å skape varig endring i formidlingsarbeidet for gruppen 13-20 år, i tett samarbeid med unge selv.
- Vi har utviklet en modell for ungdomssatsning som testes i 7 andre lokalbibliotek.
- Vi har fått kunnskap og erfaring med nye format for formidling, og vi har startet jobben og gitt retningen for å øke interessen og tilgjengeligheten for litteratur og bibliotek tjenester, og dermed øke utlån, aktivitet, engasjement og lesing i gruppen 13-20 år.

Tallgrunnlag

På grunn av nytt system for telling av arrangementer og deltakere, finnes kun korrekte formidlingstall fra januar 2022 til prosjektets slutt i 2023.

Antall formidlinger for ungdom – januar 2022 tom juni 2023 Deichman Bjørvika: 196 stk

Antall fysiske deltakere ungdom – januar 2022 tom juni 2023 Deichman Bjørvika: 11 511 stk

Antall formidlinger for ungdom lokalbibliotek – januar 2022 tom juni 2023: 979 stk

Antall formidlinger for ungdom lokalbibliotek – januar 2022 tom juni 2023: 17 869 stk

Prosjektet har altså hatt stor betydning for ungdoms bibliotektilbud sentralt i Bjørvika og over store deler av byen.

Rapport 3

FREMTIDENS HISTORIEFORTELLERE – litterær formidlingsdugnad for og med kidza

Søknad C (Fylkesbibliotek, Saksref 2020/997)

2-årig 2021-2023

Søknadssum: totalt 600 000

Tiltaks mål

- Drive systematisk oppsøkende bibliotekvirksomhet med mål om å nå alle 8. klassinger i Oslo i to-årig pilotprosjekt
- Utviklings-/breddeprosjekt for hele fylket som inkluderer alle bydeler
- Gjennom mengdetrening å utvikle og bygge ny formidlingskompetanse blant ansatte, spesielt blant barne- og ungdomsbibliotekarene
- Lære og øke kompetanse ved å GJØRE. Teste ut ny metodikk, lære nye metoder
- Ved aktiv bruk av grafiske romaner/tegneserier, spre kunnskap fra fagavdelingen "Serieteket" i Deichman ut til bibliotek i hele fylket
- Økt kompetanseheving rundt formidling av tegneserier
- Bygge erfaring og kompetanse og direkte prøve ut metoder for formidling (også digitale) som på sikt kan inngå i daglig drift
- Invitere ungdom inn i nye litterære verdener, der dypdykk i grafiske romaner og produksjon av egne fortellinger inngår

Prosjektet

Prosjektet Fremtidens historiefortellere har ført til massiv videreutvikling og erfaring med nyskapende formidling på 8 lokalbibliotek. Gjennom den 2-årige prosjektperioden har vi bygget et solid fagmiljø på tvers i våre nå 25 bibliotek, der ansatte aktivt deler formidlingsopplegg, gode ideer, tips og erfaringer med hverandre på jevnlig felles fagdager. Ansatte ved de 8 aktive bibliotekene har aktivt delt erfaringer, kursopplegg, formidlingsideer og vist frem innhold og opplegg til sine kolleger på tvers i organisasjonen og skapt entusiasme, kreative ideer og løsninger. Et tettere og mer kompetent fagmiljø har også fått stor effekt på onboarding av nye ansatte som jobber med samme målgruppe.

Struktur

1) Tilbud om deltagelse

Ved prosjektstart fikk alle barne- og ungdomsansatte, ungdomsbibliotekarer og ungdomskonsulenter på alle bibliotek (da 23 stk, nå 25 stk) tilbud om å delta i den litterære formidlingsdugnaden. Vi skulle bli bedre, modigere, mer inspirerende for målgruppa, og vi skulle ta i bruk all kompetansen som finnes blant våre ansatte. Deltakelse var frivillig for det enkelte bibliotek. Enkelte trakk seg på grunn av manglende kapasitet, andre på grunn av manglende egnet bibliotekar eller konsulent.

2) Å velge en medkreatør

Berit Petersheim, leder av Serieteket på Deichman Grünerløkka, har vært vår faglige konsulent på tegneseriesiden under hele prosjektperioden. Berit har hatt veiledningstimer med den enkelte bibliotekar, for å matche bibliotekarens prosjekt med riktig tegneserieskaper. Bibliotekaren har så selv kontaktet sin utvalgte tegneserieskaper og hatt planleggingsmøte. Svært ulike medformidlere ble valgt: Josef Johannes, Inga Sætre, Geri Moen, Hiwar Nheli, Helen Kaldheim, Veronica Salinas, Martin Ernsten og Yohan Shanmurgaratnam.

3) Å utvikle et konsept

Å bruke *gullet* hos den enkelte ansatte, *gull* som ofte forsvinner i hverdagslogistikk og personalmangel på det enkelte bibliotek, har vært et hovedmål og grunnlaget for å utvikle nyskapende formidlingsopplegg. Den enkelte bibliotekar har derfor utviklet sitt eget konsept. Formidlingene, som alle har bestått av bibliotekar + tegneserieskaper, har hatt svært ulike format og utførelse. Målet har vært bredde, å ta sjanser, tenke og gjøre nytt. Dette blir også en form for kompetanseheving og mulighet til å videreutvikle seg selv og sitt materiale. Resultatene omfavner slampoesiworkshops, quiz, utvikling av historier, stemmer, og i særlig grad utvikling av hver elevs enkelte stemme, og vekten av dem. Vi har invitert elevene til å være med å fylle våre hyller. Deres historier, deres kompetanse fra eget liv er det som skal fylle fremtidens litteraturhyller, og kunstopplevelser.

4) Utførelse

I 3. klasse får alle elever i Oslo besøk av en bibliotekar som kommer på besøk i en skoletime. Bibliotekaren gir bokpresentasjoner, starter en relasjon med klassen og lar et rikt klassebibliotek være igjen i klasserommet, til bruk de neste ukene. En måneds tid senere kommer klassen på besøk på biblioteket, får låne bøker og bli kjent med sitt lokale bibliotek. Ordningen heter GoBok og finansieres gjennom DKS. Fyll hyllene har samme rigg, men med workshop også på skolene i mange tilfeller.

5) Utbredelse

Vi initierte og gjennomførte møter med Utdanningsdirektoratet for å undersøke muligheten for invitasjoner til skolene gjennom dem. De var svært positive til konsept og samarbeid, samt informasjon og invitasjoner gjennom dem. På grunn av manglende teknisk mottaksapparat ved digitale påmeldinger i Deichman, kunne vi ikke benytte muligheten, men de er åpne når Deichman for eksempel har fått mulighet for digital påmelding også hos lokalbibliotekene. Lokalbibliotekene inviterte derfor selv egne skoleklasser, noen uten problemer av noen art, andre steder krevde det samme uker med telefoner, e-poster og besøk på skolen. Enkelte bibliotek fikk ikke gjennomført formidlinger på grunn av dette, når ingen klasser kunne eller ville være med. Flere hospiterte da på andres formidlinger for å se og lære.

Oppsummering:

DKS avsto ideen om at også den gjennomgående 8. klasse-formidlingen skulle ha samme finansieringsmodell som GoBok for 3. klasse, betalt av DKS. Å ha to slike ordninger som omfatter at Deichman besøker alle elever på to klassetrinn hvert år, er for kostbart for ordningen. Det blir ikke nok resterende midler til frie kunstnere som søker på samme pott. Deichman jobber derfor med å se på mulige ordninger og finansieringskilder for å kunne fortsette og å oppskalere den nyskapende formidlingsformen, som utelukkende har fått positive evalueringer av bibliotekarene som deltok. Det er stor vilje, engasjement, talenter og erfaring blant ansatte, men for mye å gjøre av veiledning og skranke til å få dette til uten midler til frikjøp.

Tallgrunnlag

Totalt antall Fyll hyllene! – litterær formidlingsdugnad (sommer 2021-sommer 2023):

8 bibliotek

102 formidlinger

2550 elever

.....

Vi gjerne metodikk og erfaringer med fagmiljø og andre bibliotek. Vi har allerede holdt foredrag, hatt møter og erfaringsoverføring med komiteer, andre ungdomsforetak, forskningsmiljøer og bibliotek, og vi gjør gjerne mer av dette.

Pilotprosjektene har gitt oss grunnlag til å skape, utvide og skalere opp en ungdomssatsning på alle bibliotek fra 2024. Deres støtte og utviklingsmidler er direkte beveggrunn til at Deichman nå starter Deichman UNG, på tvers i byen. Takk for kompetansen vi har kunnet bygge, metodikken vi har kunnet utvikle, de mange erfaringene vi har gjort oss i hele Oslo by disse to årene. For ikke å snakke om tilbudene til unge vi nå har fått kunnskap og erfaring til å utvikle på grunn av støtten dere har gitt oss. Denne utviklingen og dette løftet hadde vi aldri kunnet gjennomføre uten støtten fra dere.

Mvh,

Mariann Youmans

Prosjektleder pilotprosjekt UFO – Ung For Oslo

Mariann Youmans

mariann.youmans@deichman.no

+47 93 09 88 05

Deichman bibliotek

Seksjon program

www.deichman.no

Sentralbord: 23 43 29 00

DEICHMAN Oslo

ÅRETS BIBLIOTEK
2020